

VII TAVALINE PÜHAPÄEV A AASTAL

(Esimene lugemine 3Mo19 ,1-2.17-18)

Lugemine kolmandast Moosese raamatust:

Issand rääkis Moosese ja ütles: "Kõnele kogu Iisraeli rahvale ja ütle neile: olge pühad, sest mina, Issand, Teie Jumal, olen püha. Ära vihka oma venda oma südames. Noomi oma ligimest julgesti, et sina ei peaks tema pärast pattu kandma. Ära maksa kätte oma hõimukaaslasele ja ära pea viha oma rahva laste peale, vaid armasta oma ligimest nii nagu iseennast. Mina olen Issand."
See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps103 ,1-2. 3-4. 8.10. 12-13.)

R: Issand on armuline ja halastaja.

Kiida, mu hing, Issandat
ja kõik, mis minu sees on, tema püha nime.
Kiida, mu hing, Issandat,
ja ära unusta kõiki tema heategusid.
R:

Tema annab sulle andeks kogu su ülekohtu,
teeb sind terveks kõikidest haigustest.
Ta päästab sinu elu hukatusest,
kroonib sind helduse ja halastusega.
R:

Issand on halastaja ja armuline,
kannatlik ja rikas heldusest.
Tema ei tee meile meie pattude järgi
ega tasu meile kätte meie ülekohtu mööda.
R:

Nii kaugel kui koit on loojangust,
nii kaugele viib ta meist meie patud.
Otsekui isa halastab oma laste peale,
nõnda halastab Issand kõikide peale, kes teda kardavad.
R:

(Teine lugemine 1Ko3 ,16-23)

Lugemine püha apostel Pauluse esimesest kirjast korintlastele:

Vennad, kas te ei tea, et teie olete Jumala tempel ja et Jumala Vaim elab teie sees. Kui keegi laseb Jumala templil hukka minna, siis saadab Jumal hukka ka tema, sest Jumala tempel on püha ja teiegi olete Jumala tempel. Ärgu keegi teie seast ennast petku! Kes tundub endale tark selle maailma mõõdupuu järgi - see mingu esmalt hulluks, et ta võiks targaks saada. Sest selle maailma tarkus on Jumala jaoks hullus, nii nagu on kirjutatud: "Tema tabab tarku nende oma kavalusega". Ja teises paigas: "Issand tunneb ära tarkade mõtted, et need on tühised".
Sellepärast: ärgu keegi kiidelgu inimeste üle. Kõik on ju teie päralt - nii Paulus kui Apollos, nii Keefas kui kogu maailm, nii elu kui surm, nii olevik kui tulevik - kõik on teie päralt. Aga teie ise kuulute Kristusele ja Kristus kuulub Jumalale.
See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh 14,23)

Halleluuja. Kes armastab mind, elab minu Sõna järgi.
Minu Isa armastab teda ja tema juurde me tuleme. Halleluuja.

(Evangeelium Mt5 ,38-48)

Lugemine püha Matteuse evangeeliumist:

Jeesus ütles oma jüngritele: "Te olete kuulnud, et on öeldud: silm silma, hamba hamba vastu. Aga mina ütlen teile: ärge pange vastu inimesele, kes teile kurja teeb, vaid kui keegi lööb sind paremale põsele, pööra talle ka vasak, ja sellele, kes tahab sinuga kohut käia ja võtta sinult särki, sellele jäta ka kuub. Ning kui keegi sunnib sind käima endaga koos ühe miili, sellega käi kaks. Anna sellele, kes sinult palub, ja ära pööra selga sellele, kes tahab sinult laenata.

Te olete kuulnud, et on öeldud: armasta oma ligimest ja vihka oma vaenlast. Aga mina ütlen teile: armastage oma vaenlasi ja palvetage nende eest, kes teid taga kiusavad, et te saaksite oma Isa lasteks, kes on taevas. Sest tema laseb päikese tõusta nii heade kui kurjade üle ning vihmalt sadada nii õigete kui ülekohtuste peale. Kui te armastate ainult neid, kes teid armastavad, mis tasu te selle eest ootate? Eks tõlneridki tee sedasama. Ja kui te tervitate üksnes oma vendi, mida erilist peaks selles olema? Kas paganadki ei tee niisamuti? Olge siis täiuslikud, nii nagu teie taevane Isa on täiuslik.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, mida te arvate, kas hambaarstid võivad õndsaks saada? Imelik küsimus, aga kui lähtuda vanatestamentlikust õigusenõudest "silm silma, hamba hamba vastu", siis peaks hambaarst ise küll üsna hambutuna Jumala kohtu ette jõudma. Seda muidugi juhul, kui tema poolt paigaldatud implantaadid ja proteesid arvesse ei tule. Teisalt aga - võibolla on hambaarste põrgus rohkemgi tarvis, kuna seal saab olema ulumine ja hammaste kiristamine, nii et tegevusest ei peaks neil seal küll puudu tulema.

Nagu näha, võib piiblist loetud lugude alusel palju huvitavaid, et mitte öelda veidraid, küsimusi esitada - kui vaid fantaasiat jätkub. Piibli ja kiriku õpetuse järgi elamine tuleb erinevatel inimestel väga erinevalt välja. Seda isegi siis, kui nad teevad tõepoolest oma parima. Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, kuulsa lastekirjaniku Astrid Lindgreni raamatus "Väikevend ja Karlsson katuselt" on episood, mis avab päris hästi viisakuse tagamaa.

Toome väikese tsitaadi. Karlsson ütleb väikevennale:

"Et sa kord juba oled selline ahne väike poiss, siis jagame parem ülejäägi vennalikult ära. On sul veel karamelle alles?"

Väikevend katsus püksitaskus järele.

"Kolm," kostis ta ja võttis välja kaks iirist ning ühe vaarikakompveki.

"Kolm," kordas Karlsson. "Kõige pisemgi laps teab, et kolme ei saa kaheks jagada."

Ta võttis vaarikakompveki Väikevenna väljasirutatud käest ja neelas selle kähku alla.

"Aga n ü ü d saab küll."

Seejärel jäi ta himuka pilguga põnitsema kahte järeljäänud iirist. Üks neist oli õige pisut teisest suurem.

"Kena ja tagasihoidlik nagu ma olen, lasen ma sul esimesena valida," ütles Karlsson. "Aga sa ju tead, et see, kes saab valida esimesena, peab võtma väiksema," jätkas ta ning vaatas Väikevennale rangelt otsa.

Väikevend kaalus pisut.

"Ma tahaksin, et s i n a valiksid esimesena," lausus ta lõpuks leidlikult.

"Nojah, kui sa nii kangekaelne oled..." tähendas Karlsson, napsas suurema kompveki ja pistis selle ruttu suhu.

Väikevend vaatas väiksemat kompvekki, mis talle pihku jäi.

"No tead sa, mulle paistis, nagu oleksid sa ütelnud, et see, kes saab valida esimesena, peab valima väiksema..."
"Kuule, sina väike maias pörsas!" ütles Karlsson. "Kui sina esimesena oleksid valinud, kumma s i n a oleksid võtnud?"
"Ma oleksin võtnud väiksema, tõesõna," kinnitas Väikevend tõsiselt.
"Mis asja sa siis tülitse?" küsis Karlsson. "Sellesama sa saadki."
Väikevend mõtles uuesti, et kas see nüüd oligi midagi niisugust, mida ema nimetab "arukaks mõttevahetuseks".

Hea lugu - nagu Lindgrenil ikka - mis näitab üsna selgesti, kui lihtsalt saab saboteerida ühiskonnas toimiva vastastikkuse ehk retsiprotsiteedi reeglit. Nii võiksid kõrvalseisjad öelda sellele, kes pärast vastu üht pöske saadud lööki teise põse ette pöörab: näed, ise sa pöörasid teise põse ette, see tähendab sa tahtsid, ... sa lausa sundisid, et sind ka vastu seda pöske löödaks. Paras sulle! Samamoodi võib minna inimesel, kes piibli õpetust järgida püüdes särgile lisaks ka omal kuue ära annab, ühe miili asemel kaks miili käib, või laenab kellelegi, kes päris ilmselt ei kavatse laenu tagasi maksta.

Ikka ja jälle leiame palju põhjusi, miks tundub meile kättemaksuõiglus mõistlikum kui andeksandmine. Silm silma, hammas hamba vastu! Peame tunnistama, et sedatüüpi džungliõiguse rakendamine tuleb kõne alla ennekoike nende inimeste suhtes, keda me ei tunne või kelle vaenulikkust oleme juba kogenud. Kuid nagu evangeeliumist võib välja lugeda, seadis Jeesus endale ülesandeks õpetada kõiki inimesi üksteise suhtes vennalikult käituma. Sõprade ja sugulaste vahel kehtivad enamasti ju hoopis teised reeglid: vanemad armastavad oma lapsi ja lapsed oma vanemaid, naabritega saadakse hästi läbi ja vajaduse korral aidatakse üksteist. Muidugi, lähedaste vahel tuleb ette ka tülisid, kuid sel puhul pole eesmärk mitte õigluse jalule seadmine, vaid niisugune tüli on lihtsalt intensiivne arutlus sooviga tekkinud kitsaskohad ületada ja vältida nende tekkimist tulevikus.

Kahjuks oleme meiegi kogenud, et inimkonna areng ei kulge sugugi ainult tõusujoones, vaid lubab endale keerdkäike, et mitte öelda uperpalle. Kui inimestel läheb kaua aega hästi, nii et terved põlvkonnad kasvavad üles ilma, et nad oleksid näinud sõda või tõelisi eluraskusi, siis kaob ohutunne ja elu tundub mänguna ning vajadus edasi areneda muutub üleliigseks. Areng pöördub justkui pahempidi - ilusa asemel inetu poole, aususe asemel võtab maad alatus, luuakse uusi sõltuvusttekitavaid mõnuaineid ja mängu ning isiksuse arendamise asemel töötatakse välja kuritegelikke tehnoloogiad, näiteks kuidas koguda sotsiaalvõrkude kaudu iga inimese kohta materjali, mida saaks soovi korral kasutada väljapressimise või mustamise jaoks.

Kuid meie, armsad õed ja vennad, oleme kutsutud järgima Kristust hoolimata ajavaimust, ja seisma vastu taandarengutele. Kui on reaalne võimalus, et meie headust mõistetakse ega kuritarvitata, siis on meie ülesanne aidata oma ligimest, anda talle andeks tema eksimused. Nii võib temagi näha seda Jumalikku sädet, mis teeb meist kõigist Jumala lapsed ja tema töötuste pärijad. Aamen.